

زایش مان، انسانیت مان و نه اصل و نسب مان! On est être humain par sa NAISSANCE et non par ses ORIGINES!

در عظیم خلوت من! در عظیم خلوت من / هیچ غیر از شکوه خلوت نیست. (فریدون ابل ییگی)
به سراغ من اگر می آئید / نرم و آهسته بیایید / مبدا که ترک بردارد / چینی نازک تنهائی من. (سهراب سپهری)

نشر دیگران

(گاه روزانه های دیروز ... و امروز)

فهرست موضوعی: ادب و هنر دینی سیاسی مارکسیستی ویژه نامه ها فهرست الفبائی آمده ها

دیگر نشر: 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17

724

هلن کرولیش- قاسملو (برگردان: شیدا نبوی): معمای قاسملو

چشم‌انداز

xalvat.com

۱	محسن یلفانی	جنگ خلیج فارس
۴	ناصر پاکدامن	در ضرورت مخالفتی همه جانبه
۱۲	رشید میمونی	یک جنگ کثیف
۱۵		علیه جنگ
۱۹	بهروز امدادی اصل	بالا تر از سیاهی
۳۱		اقتصاد امروز ایران تدوین وتنظیم: ن. پ.
۴۴	م. اردکالی	از سانسور تا خودسانسوری
۵۰	هلن کرولیش - قاسملو	معمای قاسملو
۶۵	علی اکبر حکمی زاده	اسرار هزارساله
۸۰	اکبر تورسون زاد	اندیشه در دوراهه آ ز و نیاز
۹۳		با یاد خانلری، اخوان
۹۴	مهدی اخوان ثالث	ماء، من، ما
۹۷	پرویز ناتل خانلری	بیر نوروز
۱۰۰	داریوش کارگر	عروس دریائی
۱۰۴	سعید یوسف	فریاد نسل بی‌بدرود
۱۰۹	ولفگانگ برشر	نان
۱۱۱	هوشنگ گلشیری	نگاهی به حیات خود
۱۱۷	اسماعیل خوشی	سه شعر
۱۲۱	رضا قاسمی	پنج شعر
۱۲۴	اردشیر محمص	از دفتر طرحهای روزانه
۱۲۷	سیولیشه	شعر
۱۲۸	پوتکین	حماسه خواهر دباغ در ساعت پنج
۱۳۲	شیدا نبوی	کتابهای تازه
	تیرداد کوهی	صفحه آرائی

چشم‌انداز

xalvat.com

جنگ خلیج فارس (محسن یلفانی) - در ضرورت مخالفتی
همه جانبه (ناصر پاکدامن) - یک جنگ کثیف (رشید میمونی)
- بالا تر از سیاهی (بهروز امدادی اصل) - اقتصاد امروز ایران
- از سانسور تا خودسانسوری (م. اردکالی) - معمای قاسملو
(هلن کرولیش - قاسملو) - اسرار هزارساله (علی اکبر
حکمی زاده) - اندیشه در دوراهه آ ز و نیاز (اکبر تورسون زاد)
- ماء، من، ما (اخوان) - بیر نوروز (خانلری) - نگاهی به
حیات خود (هوشنگ گلشیری) - عروس دریائی (داریوش کارگر)
- فریاد نسلی بی‌بدرود (سعید یوسف) - نان (ولفگانگ
برشر) - سه طرح از اردشیر محمص - کتابهای تازه (شیدا
نبوی) - شعرهایی از اسماعیل خوشی، رضا قاسمی، سیولیشه.

زمستان ۱۳۶۹

معاون فرمانده، تیپ یانزدهم سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، فرستاده، مخصوص
رفسنجانی رئیس جمهور فعلی ایران.

- حاجی مصطفوی (بانام مستعار جوادی یا لاجوردی)، عضو عالیرتبه، دستگاه
امنیتی ایران، مسئول منطقه آذربایجان غربی- کردستان، فرد شماره ۲ هیئت ایرانی
در مذاکرات وین.

xalvat.com

-امیرمنصور بزرگیان، محافظ رسمی صحرارودی.

اعضای هیئت نمایندگی حزب دموکرات کردستان ایران: عبدالرحمن قاسملو،
متولد اولدی ۱۳۰۹ (۲۲ دسامبر ۱۹۳۰) در ارومیه ایران، دکترای اقتصاد از دانش-
گاه پراگ. او دو دختر دارد که اکنون ساکن سوئد هستند. قاسملو که از چهارده سالگی
در جنبش مقاومت کردستان فعال بود، در ۱۳۵۲ به دبیرکلی حزب دموکرات کردستان
ایران برگزیده شد. وی در دانشگاه پراگ (شهری که در ۱۳۵۵ (۱۹۷۶) مجبور به ترک
آن شد) و در دانشگاه پاریس تدریس کرده است و در میان روشنفکران و دانشگاهیان
فرانسوی و غیرفرانسوی چهره‌ای آشناست. از نظر سیاسی، قاسملو که در ۱۹۴۸ بسیار
نزدیک به کمونیسم بود، چهارده، بعد به آرمانهای انترناسیونال سوسیالیستی
نزدیک شد و در سالهای اخیر، "انترناسیونال" و راهبکنفرانسهای خود دعوت می‌کرد.
قاسملو، مردی ادیب و ناطقی زبردست بود و به چند زبان تسلط داشت. برای آخوندهای
متعصب و مرتجع، وی حریفی سرسخت و پرقدرت بود.

پس از سقوط رژیم شاه، قاسملو به نمایندگی مجلس خبرگان انتخاب شد. اما
نتوانست در این مجلس شرکت کند چرا که خمینی که جهان دوستی و آزادی او را تحمل
نمی‌کرد و از سازش ناپذیری خلق کرد در خشم بود وی را به مرگ محکوم کرد.

حزب دموکرات کردستان ایران پایان یافتن سلطنت در ایران را جشن گرفت، اما
امیدهای حزب به سرعت به یأس تبدیل شد. حرف و عمل رهبران جدید ایران، به ویژه
تروریسم دولتی، با فلسفه، دفتر سیاسی حزب دموکرات کردستان ایران که کروگان -
گیری و اشغال سفارت آمریکا در ۱۳۵۸ (۱۹۷۹) راهب شدت محکوم کرد، در تضاد کامل
بود. از همان زمان مبارزه مسلحانه شروع شده است. ده سال بعد، مرگ خمینی توهمی
درباره، نرمش رژیم پدید آورد. رژیمی که علاوه بر این، در پایان جنگی خونین با عراق
ضعیفتر از همیشه می‌نمود. در این شرایط، حزب دموکرات کردستان ایران، چنین می-
دید که می‌تواند برای استقرار صلح در کردستان و قبولاندن حق خودمختاری، با رژیم
تهران وارد مذاکره شود. مذاکرات را حکومت تهران پیشنهاد کرد. و به این ترتیب
بود که عبدالرحمن قاسملو در طی سفر خود به اروپا در آذر ۱۳۶۷ (دسامبر ۱۹۸۸) پذیرفت
تا با فرستادگان رژیم تهران، در وین، مذاکره کند.

عبدالله قادری آذر، مسئول و هماهنگ کننده، دفاتر حزب دموکرات کردستان در

۱۳۶۹، قاسملو، پراگ

همن کرولیش - قاسملو

معمای قاسملو

xalvat.com

معمای قتل قاسملو، معمای قتل سه نفر است. در ۲۲ تیر ۱۳۶۸ (۱۳ ژوئیه ۱۹۸۹)،
عبدالرحمن قاسملو، دبیرکل حزب دموکرات کردستان ایران، عبدالله قادری آذر،
مسئول حزب دموکرات کردستان ایران در اروپا و فاضل رسول، استاد دانشگاه، گرد
سرقی اصل، تبعه، اتریش در وین به قتل رسیدند.

شرایط وقوع جنایت: این سه تن روز ۲۱ تیر (۱۲ ژوئیه) با فرستادگان حکومت
ایران فرار ملاقات داشتند. محل ملاقات را فاضل رسول انتخاب کرده بود، آپارتمانی
در طبقه آخر ساختمان شماره ۵ "لینکه بان گاسه" (۱) در وین، نزدیک هتل هیلتون
آپارتمان به خانم "رناتا فایستاور" (۲) دوست فاضل رسول تعلق داشت. این خانم که
در آن ایام به سفر رفته بود، خانه، خود را در اختیار دوستش گذاشته بود.

اعضای هیئت نمایندگی تهران: محمد جعفر صحرارودی (با نام مستعار رحیمی)،
رئیس هیئت ایرانی، عضو عالیرتبه، وزارت کشور، کارشناسی مسایل کردستان،

دور دوم مذاکره حزب دموکرات و تهران در ۲۱ تیر (۱۲ ژوئیه) در خانه شماره ۵ خیابان لینگه‌بان در وین آغاز شد. مذاکرات در روز بعد (۲۲ تیر) نیز دنبال شد، تا ساعت نوزده و بیست دقیقه...

در این دوران مذاکرات، طالبانی واسطه نبود. از قرار معلوم مقامات تهران او را متهم کرده بودند که اسرار مذاکرات دور قبل را حفظ نکرده است. فاضل رسول، بن بلا، رئیس جمهور سابق الجزایر رابه عنوان واسطه پیشنهاد کرده بود، گویا مقامات تهران این پیشنهاد را رد کرده بودند و از این رو بود که فاضل رسول، در اتان مذاکرات حضوریافته بود و همین هم به بهای زندگیش تمام شد.

ترکیب هیئت نمایندگی تهران، همان ترکیب مذاکرات پیشین بود: م. ح. صحرا رودی، وح. مصطفوی، به اضافه م. بزرگیان، به عنوان محافظ رسمی صحرا رودی. موضوع مذاکرات، شرایط صلح در کردستان، خود مختاری برای این منطقه و کیفیت و چگونگی موافقتنامهها: در دور سابق مذاکرات، قاسملو نظرات خود را که پیش از اینهم بارها در اسناد گوناگون و مصاحبههای متعدد منعکس شده بود، تشریح کرد: "خود مختاری برای کردستان در یک ایران دموکراتیک"، شعار حزب دموکرات کردستان ایران است که سالیهاست تغییر نکرده است. شعاری شامل شناختن حق خود مختاری، آموزش به زبان کردی در مدارس ابتدائی، استفاده از زبانهای فارسی و کردی به عنوان زبان رسمی در ادارات و مؤسسات کردستان، تعیین و تعریف حدود مشخص کردستان. بالاخره، حزب دموکرات کردستان ایران، این حق را مطالبه می کرد که نیروی نظامی خود یعنی نیروی پیشمرگه رابه منظور تأمین نظم و امنیت در سرزمین خود مختار کردستان حفظ کند.

چنین می نماید که مذاکرات دیمه گذشته به صورت عادی جریان یافته است و با تبادل نظری واقعی بین دو طرف همراه بوده است. تمام این مذاکرات، بر روی نواری که اکنون در اختیار حزب دموکرات است ضبط شده است. چنین پیداست که اصل خود مختاری به رسمیت شناخته شده است.

شکل اجرائی این اصل و چگونگی اعمال و به کار بستن آن و همچنین انتخاب اصطلاحات و لغات و الفاظ مناسب، می بایست در مذاکرات بعدی به دقت روشن شود. بیشک مذاکرات به خوبی پیش رفته بود چرا که در مورد مسئله حساس استفاده از نیروی پیشمرگه برای حفظ نظم نیز، راه حلی کاملاً ابتکاری پیشنهاد شده بود. به عکس شنیدن نوار مذاکرات ۲۱ و ۲۲ تیر (۱۲ و ۱۳ ژوئیه ۸۹) روشن می کند که چگونه قاسملو به تکرار می گوشت تا فرستادگان تهران را وادار دکه پاسخهای دقیق و مشخص ارائه دهند و چگونه اینان از چنین کاری سرباز می زنند. مذاکرات از تفاهم به دور است.

xalvat.com

کشورهای اروپا بود. وی در طول مسافرتها ی قاسملو در اروپا، او را همراهی می کرد، با وجود بیست سال تفاوت سنی، این دو از دوستان صمیمی و یکدل بودند، پس طبیعی بود که عبدالله قادری آذر برای همراهی قاسملو در مذاکره با جمهوری اسلامی به وین برود.

واسطه مذاکرات: دکتر فاضل رسول، گرد عراقی اصل و استاد دانشگاه، از نزدیکان قاسملو محسوب نمی شد.

فاضل رسول، رسماً به هیچیک از جریانهای ملیگرای کرد وابسته نبود. او زمانی مائوئیست بود و بعد مسلمانان دوا تشه شد و با جمهوری اسلامی هم روابطی داشت. فاضل رسول از مدتها پیش ساکن اتریش بود. خانواده، بزرگی داشت و همسرش اتریشی بود (دکتر سوزانا رسول- روکن شاپ) (۳). چند برادرش در جنبش مقاومت کردستان عراق شرکت داشتند.

فاضل رسول، به نفع اعضای هیئت نمایندگی ایران را شخصاً می شناخت. خانواده رسول نیز از مذاکرات زمستان گذشته اطلاع داشتند. اما اینبار، دکتر رسول، به اطرافیان خود هیچ نگفته بود.

با رسیدن قاسملو به اروپا، فاضل رسول از طریق واسطه های گوناگون سعی کرد با او تماس بگیرد. در واسطه تیر ۱۳۶۸ (نیمه ژوئیه ۱۹۸۹) حکومت ایران اظهار تمایل کرد که مذاکراتی را که شش ماه پیش آغاز شده بود دنبال کند. باز هم وین به عنوان محل مذاکرات پیشنهاد شد و قاسملو هم پذیرفت.

فاضل رسول به هنگام مذاکرات حضوریافته و مانند نمایندگان حزب دموکرات، در آپارتمان دوستش رناتا به قتل رسید.

xalvat.com

سابقه مذاکرات و خواستهای حزب دموکرات کردستان ایران:

دو دوره مذاکره بین حزب دموکرات کردستان ایران و دولت ایران انجام شده بود. اولین دور مذاکرات در روزهای جمعه ۹ و شنبه ۱۰ دی ۱۳۶۷ (۳۰-۳۱ دسامبر ۱۹۸۸) و در روز جمعه ۳۰ دی ۱۳۶۷ (۲۰ ژانویه ۱۹۸۹) در وین انجام گرفت. حزب دموکرات کردستان ایران را قاسملو و قادری آذر نمایندگی می کردند. نمایندگان تهران نیز دو نفر بودند: صحرا رودی و همراهش مصطفوی.

در این دوره از مذاکرات، جلال طالبانی، رهبر اتحادیه میهنی کردستان عراق که روابط خوبی با حزب دموکرات کردستان ایران داشت، واسطه میانجی بود. جلال طالبانی که پیش قدم شده بود تا میان حزب دموکرات کردستان ایران و مقامات تهران تماس برقرار کند با این اقدام از قاسملو قدر و سپاس می داشت. چون وی نیز چند سال پیش، در راه تسهیل مذاکره بین طالبانی و بغداد، تلاش کرده بود.

نوار این مذاکرات در اختیار پلیس اتریش است.

xalvat.com

ساعت ۱۹/۳۰ ۲۳ تیر ۱۳۶۸ (۱۳ ژوئیه ۱۹۸۹)، خیابان لینکه بان، وین:

ساعت مقرر و طبق قرار قبلی، کریم، مسئول حزب دموکرات در وین، برای بردن قاسملو و قادری آذر، با اتومبیل به مقابل عمارت محل ملاقات می‌رسد، ولی آن دو در محل قرار نیستند. کریم دوری می‌زند و باردیگر در ساعت ۱۹/۴۰ با اتومبیل به محل تعیین شده بازمی‌گردد. تجمع مردم و مأموران پلیس نظر او را جلب می‌کند. وارد ساختمان می‌شود، به آپارتمان می‌رسد و کشتار را می‌بیند. پلیس در محل است. سه جسد در میان اتاقی در هم ریخته و آشفته. اجساد قادری آذر و فاضل رسول برگف اتاق افتاده است در حالیکه به عکس قاسملو، مثل این است که همچنان آرام در صندلی خود نشسته است: با شلیک گلوله‌ای از نزدیک به وسط پیشانی، جابجا کشته شده است. دو تن دیگر نیز صحنه را همین‌طور توصیف می‌کنند.

ولی عکس‌هایی که در اختیار پلیس گذاشته شده است نشان می‌دهد که جسد قاسملو، در پای نیمکت افتاده است. بعداً دونفر از سنفری که وضع محل جنایت را توصیف کردند سخنان خود را پس می‌گیرند و می‌گویند که درست نمی‌دانند چه گذشته است و اتاق هم تقریباً تاریک بوده است. نفروم همچنان بر نظر نخست خود پافشاری می‌کند. پلیس اعلام می‌کند که هیچ‌یک از قربانیان، در زمان مذاکره مسلح نبوده‌اند.

نخست خانواده، فاضل رسول بود که حضور و شرکت حاجی مصطفوی را در مذاکرات به اطلاع مسئولان تحقیق رساند. البته نوار ضبط مذاکرات هم همین نکته را تأیید کرده است. پس از سوء قصد حاجی مصطفوی چه کرده است و به کجارفته است؟ سه فرستاده، ایرانی پس از سوء قصد: حاجی مصطفوی بلافاصله پس از سوء قصد ناپدید شد. مثل اینکه لحظه‌ای وی را توی خیابان، کنار صحرارودی زخمی، دیده‌اند و بعد هم با یک موتور "سوزوکی" از آنجا گریخته است. سند خرید و آئینه، موتور در یک طرف آشغال در نزد یک محل جنایت پیدا شد. همچنین اسلحه‌های استفاده شده را همراه با یک کاپشن خون آلود که همه در یک کیسه، پلاستیک گذاشته شده بود. به ما چنین گفته می‌شود که دلایل کافی برای اثبات اینکه مصطفوی از این موتور استفاده کرده است در دست نیست. کس دیگری هم ممکن است از آن استفاده کرده باشد. کمی بعد، مصطفوی سوار یک تاکسی می‌شود. راننده، تاکسی، این مشتری عجیب را به باد آورد. بسیار عصبی بود و اول گفت به فرودگاه برویم ولی بعد تصمیم خود را عوض کرد و به سفارت ایران رفت.

و از آن پس دیگر کسی او را ندیده است. هر چند که وزیر دادگستری در ۸ شهریور (۱۳۰۱) به ما اطمینان داد که او هنوز در خاک اتریش است و در آرزو شبه‌هم به اتهام

عدم معاشرت با کسی که جانش در خطر است. قرار بازداشتی علیه او صادر شده است.

جلال طالبانی، رهبر اتحادیه، میهنی کردستان عراق که در ایران سکونت داشت، حدود پانز ۱۳۶۸ تأیید کرد که مصطفوی در ارومیه راست راست راه می‌رود.

محمدجعفر صحرارودی، در محل جنایت زخمی شده بود: گلوله‌ای به ساق دست و سپس به پاشین صورت او اصابت کرده بود. چه وقت؟ پیش از جنایت؟ در حین جنایت، یا بعد از آن؟

وی را به بیمارستان "فرانتز جوزف" (۴) منتقل کردند، شرحی که از جریبان‌ها به پلیس داد نامربوط و بی‌سروته بود و در تضاد با اظهارات بزرگیان. مقامات اتریش ضروری ندیدند که حکمی صادر کنند و از او بخواهند که حوزه قضایی وین را ترک نکند و در اختیار دادگستری بماند.

هم مصطفوی و هم صحرارودی گذرنامه، سیاسی داشتند. هر چند که به عنوان دیپلمات ایرانی رسماً از طرف دولت اتریش شناخته نشده بودند و در نتیجه نمی‌توانستند به عنوان عضو رسمی هیئت دیپلماتیک ایران در اتریش به شمار بیایند. در ۳۱ تیر ۶۸ (۲۲ ژوئیه ۸۹)، صحرارودی، تحت حفاظت پلیس، از بیمارستان خارج شد و مستقیماً به فرودگاه مشایعت شد و از آنجابه تهران پرواز کرد. از منابع موثق خبر داریم که تهران وزارت امور خارجه، اتریش را بمباران تلگرافی کرده بود مبنی بر تهدید به ربودن اتباع اتریش و انواع دیگر اقدامات تروریستی.

امیر منصور بزرگیان که در محل جنایت دستگیر شد دوازده ساعت بعد آزاد گردید. پلیس هیچ دلیل معتبری برای ادامه بازداشت وی پیدا نکرد. بزرگیان هم به سفارت ایران پناهنده شد و از اینکه خود را در اختیار مقامات قضایی قرار دهد، سر باز زد. پلیس که از این رفتار ناراحت شده بود چندین بار او را احضار کرد و یک حکم بازداشت علیه بزرگیان صادر شد، به جرم کمک نکردن به فردی زخمی و مجروح! از قرار معلوم آقای "فوره‌گر" (۵)، وزیر دادگستری برای اینکه بزرگیان را راضی کند که از سفارت خارج شود، شخصاً هم تهران قول داده بود که او را پس از بازجویی آزاد می‌کند. و این امر هم سر و صدای زیادی در وین به پا کرد و البته بدون هیچ نتیجه، مشخصی.

با اینهمه، رفتار بزرگیان شایان توجه بسیار است: او اظهار می‌کند که از این جنایت کاملاً بی‌اطلاع است چرا که در آن موقع، در آپارتمان نبوده و برای خرید خوراکی بیرون رفته بوده است. اما در منازل‌های محله، هیچ‌کس چهره او را به خاطر نمی‌آورد. از طرف دیگر، صحرارودی هم منکر این است که بزرگیان از آپارتمان خارج شده باشد!

در ساعت ۱۹/۳۰ بزرگیان به برادرزن فاضل رسول تلفنی خبر می‌دهد که ممبیتی پیش آمده و فاضل رسول مرده است. این تلفن از منزل همسایه رناتا فایستاور صورت

گرفته است.

بزرگیان اعلام می‌کنند که با صحرارودی مجروح در پیادموو برخورد کرده است. به مراحل چنددقیقه‌ای او را رها می‌کنند و به طرف پارک مجاور می‌روند اما بعد باز می‌گردد. صحرارودی از جیب خود یک پاکت حاوی مدارک گوناگون و ۹۰۰۰ دلار آمریکائی در می‌آورد. هنگام عزیمت صحرارودی به تهران، مقامات اتریش، این پاکت را در اختیار وی قرار دادند، در پایان خاطرنشان می‌مایم که بزرگیان در مذاکرات دیماه (دسامبر- ژانویه) شرکت نداشت با اینکه در آن زمان هم دروین بود.

xalvat.com

آبان ۱۳۶۸: نتایج تحقیقات تا این زمان

منابه گفته- پلیس، دیگر کوچکترین رازی در این ماجرا وجود ندارد. در و قفل خانه نشان می‌دهد که قاتلین به زور وارد آپارتمان نشده‌اند. برعکس، یک تکه پلاستیک در قفل در ورودی ساختمان گذاشته بوده‌اند تا آن‌طور نت بدون کمک کلید یا بدون استفاده از کُد در ممکن باشد.

آشفته‌گی آپارتمان نشان می‌دهد که دو تن از قربانیان، قادری‌آذر و فاضل رسول، از خود دفاع کرده‌اند و قاسملو اول از همه کشته شده است. با سلاحی از روبرو، دوست به پیشانی او شلیک کرده‌اند. دوتا از سه اسلحه‌ای که در زباله‌دانی پیدا شد، مورد استفاده قرار گرفته بوده است. همچنین آتشینه، یک موتور سوزوکی هم پیدا شد: در ژانویه ۸۹ موتور یاهمان مشخصات به نام صحرارودی خریداری شده بود.

نتایج تحقیقات گلوله‌شناسی (و نیز نتیجه، آزمایش‌های کالبد شکافی) هنوز در اختیار دادگاه قرار نگرفته است. در ماه مهر (آغاز اکتبر)، وزیر کشور، آقای "لوشناک" (۶) از این تأخیر بسیار تعجب می‌کرد.

وزیر کشور لوشناک، وزیر دادگستری فوره‌گر، و وزیر امور خارجه "مولک" (۷)، هر کدام قول دادند تا از هیچ کوششی برای یافتن و دستگیری قاتلان دریغ نکنند.

با وجود این در اواسط مهر (آغاز اکتبر ۸۹) وزیر کشور، که نمی‌خواست به سؤالات مایا سخ‌دهد، مارابه وزیر دادگستری احاله کرد " که همه، پرونده‌ها را در اختیار دارا" وزیر کشور اظهار کرد که کار هیچ ایرانی وارد نیست مگر سهیل نگاری یکی از کار - مندانش به نام "شاد واسر" (۸) که برخلاف دستور وزیر، یکی از ایرانیهارا آزاد کرده است. در ماه مرداد، وزیر دادگستری فوره‌گر، بازرنگی بسیار از پاسخ به سؤالات ما طفره رفت. و در اواسط مهر هم فرصت پذیرفتن ما را نداشت.

اما وزیر امور خارجه، به ما اطمینان داد که از تمام امکاناتش برای روشن کردن این مسئله استفاده کرده و می‌کند. در مجلس، نمایندگان حزب سوسیالیست از وزیر دادگستری ده سؤال کرده‌اند و آقای فوره‌گر می‌باید تا قبل از پایان آذر (نوامبر) به این

سؤالات پاسخ دهد. و آقای "یتر پیلر" (۹) وکیل دادگستری و نماینده، سبزه‌ها هم تصمیم دارند که عنقریب آقای فوره‌گر را استیضاح کند.

موانع کار: این موانع حاصل کار دولتهای ایران و اتریش است.

تهران از دودوره مذاکرات میان حزب دموکرات کردستان ایران و نمایندگان حکومت تهران هیچ سخنی نمی‌گوید. این مذاکرات و نظرات طرفین یکسره پنهان نگه‌داشته شده است.

درست است که رادیو تهران مرگ قاسملو را اعلام کرد. اما به گفته، این رادیو، دبیر کل حزب دموکرات کردستان ایران، هنگامی که با نمایندگان دولت ایران، برای گرفتن امان نامه به منظور بازگشت به تهران، ملاقات داشت، توسط افراد ناشناس به قتل رسیده است. ۰۰ رادیوی دولتی به اتریشی‌ها توصیه می‌کرد که در جستجوی قاتل یا قاتلین " به مظنونان غیر ایرانی" هم توجه کنند!

درواقع آقای رفسنجانی، که می‌گویند قهرمان عملگراشی است، می‌خواهد که "قضیه قاسملو" هرچه زودتر به فراموشی سپرده شود تا وی بتواند روابط گوناگون خود را با غرب گسترش دهد. این امیدهای او چندان هم واهی نیست و "حسن نیت" اتر- پیشی‌ها، مایه، تشویق اوست. اواسط مردادماه، ولایتی وزیر امور خارجه، ایران، پیام دلگرم‌کننده‌ای از همتای اتریشی خود دریافت کرد مبنی بر اینکه اتریش شایق است که روابطش با ایران به وضع پیشین بازگردد (درواقع مدتی بود که روابط دو کشور به حداقل تقلیل یافته بود).

وین هم مایل است که "قضیه، قاسملو" هرچه زودتر بایگانی شود، اینجا پای شهرت و حیثیت اتریش در میان است، شهری که از افتضاحات سالهای اخیر و از جمله از قضیه "سوریکوم" (۱۰) که سرومدای بسیاری در مطبوعات برانگیخت، لطمه، فراوان دیده است: اتریش در بحبوحه، جنگ ایران و عراق، چندین میلیارد شلیک اسلحه به ارتش دو کشور ایران و عراق تحویل داده است. در حالیکه این امر با اصل بی- طرفی دولت اتریش که فروش اسلحه به کشورهای در حال جنگ را منع می‌کند، منایرت تام دارد. چندتن از وزیران دولت قبلی اتریش، بر این معامله، غیرقانونی دست داشته‌اند.

xalvat.com

آذر- دی ۱۳۶۸: اطلاعات و اقدامات دیگر

در نوامبر گذشته، وزیر کشور اتریش، آقای فرانتز لوشناک برای مذاکره و گفت- و گو با همتای آمریکائی خود درباره، مواد مخدر و تروریسم به واشنگتن رفت. وی در این سفر به مطبوعات آمریکا اظهار داشت که دولت ایران در سو- قصد ۱۳ ژوئیه دروین دخالت مستقیم داشته است. این اظهارات در مطبوعات اتریش نیز منعکس شد. وی

در مصاحبه‌ای با روزنامه "دراستاندارد" (۱۱) چاپ وین، گفت "همه، شواهد و مدارک بر این حکم می‌کنند که دکتر قاسملو، دکتر فاضل و قادری، به دست مأموران دولت ایران کشته شده‌اند."

۲۸ نوامبر): حکم بازداشت محمدجعفر صحرارودی، حاجی مصطفوی و امیر منصور بزرگیان به اتهام شرکت مستقیم در قتل سه مبارز گرد صادر شد.

البته ماجرا پایان نیافته است و هنوز پرسشهای بسیار بی‌جواب مانده است ولی این خود گام مهمی است.

اوایل آذر (اواخر نوامبر): نتایج تحقیقات گلوله‌شناسی در اختیار ما قرار داده شد. مهمترین نتایج این کارشناسی که بیشک موجب اقدام اخیر دولت اتریش شده است چنین است:

۱- از دواسلحه نهجربه مداخله کن، توسط دونفر از افراد حاضر در اتاق مذاکره، استفاده شده است.

۲- گلوله‌ها از دوحمل متفاوت که هر دو هم به فاصله کوتاهی از هدف قرار داشتند شلیک شده است.

۳- به عبدالرحمن قاسملو سه گلوله با دواسلحه شلیک شده است. عبدالله قادری آذر با یازده گلوله به قتل رسیده است و فاضل رسول، با پنج گلوله.

۴- هیچکدام از شلیک کنندگان، در نزدیکی در ورودی آپارتمان نبوده‌اند.

۵- بر روی جسد عبدالله قادری آذر، آثار خون صحرارودی یافت شده است.

۶- صحرارودی در بازجویی خود اظهار کرده بود که قاتلین از بیرون وارد آپارتمان شده‌اند ولی تحقیقات گلوله‌شناسی نادرستی این اظهارات را ثابت می‌کند.

۸-۱۷ آذر (۱۲ نوامبر - ۸ دسامبر) وین: "برونو کرایسکی"، صدراعظم سابق که اکنون دوران نقاهت پس از یک عمل جراحی مهم را می‌گذراند، ما را به ملاقات کوتاهی پذیرفت. وی، علاوه بر راهنماییهای بسیار پرارزش، اظهار داشت که از خانم و آقای میترا نهم‌نامه‌ای دریافت کرده است مبنی بر اینکه ما را از حمایت خود برخوردار می‌کنند.

وزارت دادگستری: به محض صدور حکم بازداشت سه "فرستاده" ایرانی توسط دادگستری اتریش، شهوان کوشید با اعتراض و تهدید، مقامات وین را مرعوب کند. ما از آقای "اگمونت فوره‌گر"، وزیر دادگستری، پرسیدیم عکس‌العمل شما چه خواهد بود؟ یا وجود مطالب فراوانی که مطبوعات اتریشی درین زمینه انتشار داده‌اند، وی پاسخ داد که از چنین تهدیداتی خبر ندارد و سپس افزود که اتریش زیر بار هیچ فشار و اعمال نفوذی نمی‌رود.

ما از ایشان یک سلسله سؤال کردیم که پاسخ ایشان مثبت به نظر می‌رسید.

سوالات ما چنین بود:

- آیا اتریش از ایران خواهد خواست که بزرگیان را تحویل دهد؟

- مقامات قضایی ایران، حکم بازداشت و موارد اتهام صحرارودی و مصطفوی، را از طریق رسمی، دریافت خواهند کرد؟

- آیا آقای فوره‌گر در نظر ندارد که از وزیر امور خارجه، آقای الویس مولک، بخواهد که به دیوان بین‌المللی لاهه مراجعه کند؟

- آیا آذکدن صحرارودی و بزرگیان را در ژوئیه گذشته خطا نمی‌داند؟

وزارت کشور: تصمیمات متخذه توسط دادگاه انضباطی در مورد توبیخ آقای یومان شادواسر معلق گذاشته شد. سابقه امر را یادآور شویم: بزرگیان بعد از ۱۲ ساعت بازداشت، بدون اجازه وزیر، آزاد شد. در آن زمان آقای یومان شادواسر، مسئول چنین اقدامی شناخته می‌شد، اما به طوری که اخیراً مطلع شدیم مسئولیت این امر با آقای "ورنر لیبهارد" (۱۲)، رئیس پلیس وین بوده است که در تابستان گذشته سرپرستی انجام تحقیقات در مورد ماجرای قاسملو را به عهده داشته است.

مجلس: بالاخره در ۷ آذر (۲۸ نوامبر) آقای فوره‌گر به سؤالاتی که یکی از نمایندگان حزب سوسیالیست در پنج مهر گذشته (۲۷ سپتامبر گذشته) از او کرده بود، پاسخ داد. (رفتار آقای فوره‌گر در قضیه قاسملو به روشنی نشان می‌دهد که وی درین مورد هیچ تعجیلی ندارد). پاسخ وی متضمن هیچ نکته تازه‌ای نبود.

۸ آذر (۲۹ نوامبر): آقای "پیتر بیلز"، نماینده سبزه‌ها چپل و دوسؤال جدید از وزیر دادگستری و دوازده سؤال جدید از وزیر امور خارجه کرد.

آقای "هاینریش فیشر" (۱۳)، دبیرکل حزب سوسیالیست اتریش در نظر دارد بار دیگر مسئله قاسملو را در مجلس مطرح کند.

به قرار اطلاع صحرارودی و مصطفوی آزادانه در ایران می‌گردند، اما گویا بزرگیان همچنان در سفارت ایران در وین به سر می‌برد.

ما گزارشی در مورد چگونگی دخالت اعضای دولت ایران، اعضای قوای نظامی و اعضای سازمان اطلاعات ایران و نیز اعضای سفارت ایران در وین در مراحل مختلف توطئه ۱۳ ژوئیه به دست آورده‌ایم.

این گزارش در شناختن نقش هر یک از این افراد در این ماجرا کمک می‌کند. جالب است که نام رقت‌جانی، رئیس جمهور ایران، در این فهرست قرار دارد.

دی ۱۳۶۸ (ژانویه ۱۹۹۰): خلاصه اطلاعات موجود

الف - مقامات اتریشی اکنون دیگر اطمینان دارند که حکومت ایران طراح و منفذ

متفکر این توطئه، خونین بوده است. اینان در مورد مسئولیت سه نفر نماینده تهران نیز، هیچ شکی ندارند.

ب - حکم بازداشت این سه تن صادر شد، اما این تصویر باطلی است که فکر کنیم مصطفوی و صحرارودی (که در این مدت ترغیب نیز گرفته است) به وین می آیند و خود را به پلیس معرفی می کنند.

بزرگیان نیز همچنان خود را در سفارت ایران در وین، در پناه می بیند.

ج - میثاق وین درباره، روابط دیپلماتیک (۲۷ مه ۱۹۶۱) که از طرف ایران نیز امضاء شده است (صفحات ۳۷۴ و ۳۸۱)، وظایف هیئت های دیپلماتیک را تعیین می کند (ماده ۳/۱)، نه این میثاق و نه هیچ قانون بین المللی دیگر، به یک دولت اجازه نمی دهد که از حریم سفارت خود برای پناه دادن به فردی که تحت تعقیب دادگستری است استفاده کند.

نگهداشتن بزرگیان در سفارت ایران، تخطی از قوانین پذیرفته شده در روابط دیپلماتیک است (رجوع شود به ماده ۲۲ میثاق مذکور).

حکومت ایران (که از صحرارودی و مصطفوی سخنی نمی گوید) از تحویل بزرگیان خودداری می کند و در عین حال هم از هرگونه کمک و همراهی برای روشن شدن حقیقت سر باز می زند.

د - در دولت اتریش نیز برخی از مسئولان "خطاهای بسیار بزرگی" مرتکب شده اند و به ویژه در روزهای بلافاصله بعد از سوء قصد، و همین نیز موجب شد تا جنایتکاران بتوانند فرار کنند.

نوروز ۱۳۶۹ (مارس ۱۹۹۰):

همچنانکه پیش از این اشاره شد در اواخر نوامبر ۱۹۸۹، رسانه های گروهی اتریشی و آمریکائی (از جمله روزنامه مستقل اتریشی "دراستاندارد") اظهارات وزیر کشور اتریش را درباره اینکه "قتل وین به وسیله عناصر وابسته به حکومت ایران صورت گرفته است" انتشار دادند. این سخنان در برابر روزنامه نگاران تلویزیونی و مطبوعات اتریشی اظهار شده است و در این رسانه ها هم انتشار یافته است.

۲۲ دی ۱۳۶۸ (۱۲ ژانویه ۱۹۹۰): باتوجه به این اظهارات من نامه هایی به وزیر خارجه، وزیر کشور و وزیر دادگستری اتریش در مورد دخالت دولت ایران نوشتم.

۱۳ بهمن ۱۳۶۸ (۲ فوریه ۱۹۹۰): آقای "اریک نتل" (۱۴) سفیر کبیر اتریش از طرف وزیر خارجه به من کتباً پاسخ داد که "نه دادگاه اتریش و نه دولت اتریش هیچ کدام، آنطور که شما در نامه خود نوشته اید، اعلام نکرده اند که جنایت را دولت ایران سازماندهی کرده است."

چهارم اسفند ۱۳۶۸ (۲۳ فوریه ۱۹۹۰): وزیر دادگستری در پاسخ نامه من نوشت "به شما اطلاع می دهیم که دادگاه کشور، دستور دستگیری سه ایرانی، صحرارودی، بزرگیان و مصطفوی را صادر کرده است. این امر را وزیر خارجه به سفیر ایران در اتریش اطلاع داده است. سفارت ایران از ما خواسته است که دلایل و مدارک کافی مبنی بر مجرمیت این افراد را در اختیارش بگذاریم و در ضمن اشاره کرده است که از صحرارودی می توان در ایران بازجویی کرد. از سفیر ایران در اتریش چندین بار خواسته شده است تا مشخص کند که آیا بزرگیان در سفارت ایران در وین است یا نه؟ وی تا به حال به این مورد هیچگونه پاسخ مثبتی نداده است. در ضمن وزیر دادگستری از مقامات قضایی خواسته است تا از سازمان پلیس بین المللی بخواهد که این سه تن را تعقیب و بازداشت کند.

۹ اسفند ۱۳۶۸ (۲۸ فوریه ۱۹۹۰): دیدار با وزیر کشور اتریش: وی در این دیدار گفت که به یاد نمی آورم درباره مسئولیت مستقیم حکومت ایران در سوء قصد وین چنین سخنانی را گفته باشد. "منطقاً هم نمی توانستم چنین اظهاراتی را بکنم چرا که دلیلی قانونی برای بیان چنین مطالبی را در دست ندارم." به این ترتیب است که مقامات اتریشی بار دیگر گفته های خود را تکذیب می کنند!

تیر ۱۳۶۹ (ژوئیه ۱۹۹۰):

به مناسبت نخستین سالگرد قتل قاسملو و یاراناش، در کشورهای مختلف جهان مراسم یادبودی از سوی حزب دموکرات کردستان ایران با شرکت جمعیتها و سازمانهای بشردوستانه و مدافع حقوق بشر و شخصیت های سیاسی-فرهنگی و هنری برگزار شد. گروهی از نویسندگان و روشنفکران و مدافعان حقوق بشردر کشورهای اروپایی بیان نامه ای را امضاء کردند تا یادآور شوند که یکسال بعد از قتل "دکتر عبدالرحمن قاسملو و دو شخصیت دیگر گرد ۰۰۰ به دست فرستادگان رسمی جمهوری اسلامی ایران در وین؛" "دولت اتریش نه حقیقت را روشن کرده و نه همه وسائلی را که یک دولت قانونی در اختیار دارد به کار برده است تا عدالت بتواند بلامانع کار خود را دنبال کند." امضاء کنندگان خواستار شدند که این جنایت بدون مجازات نماند و نتایج تحقیقات و بررسیها انتشار یابد و سازمان دهندگان این جنایت به افکار جهانی معرفی شوند و در برابر دادگاه قرار گیرند. متن این نامه در روزنامه های مهم جهان انتشار یافت.

۱۹ تیر ۱۳۶۹ (۱۰ ژوئیه ۱۹۹۰): اظهارات "مانفرد وایدینگر" (۱۵) وکیل اتریشی قاسملو در مصاحبه مطبوعاتی که از سوی "جامعه حقوق بشر" در پاریس سازمان داده شد:

"در پایان ماه نوامبر ۱۹۸۹ (اوایل آذر ۱۳۶۸)، قرار بازداشت سه ایرانی که در

موفقیت سوء قصد، وارد عمل شوند و کار را تمام کنند." در این برنامه، "مانفرد ماتزکا" (۱۹)، نماینده وزارت کشور اتریش، اعلام کرد: "تحقیقات و تجسسات دقیق و پرداخته نشان داد که نقشه این جنایت به بهترین صورت، از پیش تهیه شده بود. به عبارت دیگر ما با تدارکات گسترده ای روبرو هستیم که براساس آنها، چنین جنایتی طرحریزی شده است. این جنایت کاریک فرد نیست که ناگهان و بی مقدمه و از سراحساسات و در یک لحظه تصمیم گرفته باشد و دست به جنایت زده باشد." *

قریب دو هفته پس از جنایت وین، در ۶ مرداد ۱۳۶۸ (۲۷ ژوئیه ۸۹)، روزنامه مستقل "دراستاندارد" اتریش نوشت: "به روشنی معلوم است که مقامات دولتی هر چه می توانستند کردند تا عزیمت شاهدان و متهمان را تسهیل کنند که اسرار سوء قصد از پرده بیرون نیفتد." در همان زمان "آر بایتر زایتونگ" (۲۰) هم نوشت: "این چنین اطاعت و فرمانبرداری از ایران، در وهله نخست، چند زمانی اتریش را از خشم ملایان در امان نگه میدارد. اما چنین رویه ای در ضمن خود دعوتنامه ای نیز هست: اتریش کشوری زیباست. به اتریش بیایید و آدم بکشید." ■

تیر ۱۳۶۹ - ژوئیه ۱۹۹۰

xalvat.com

برگردان شیدا نبوی

1- Linkebehngasse.	2- Renata Faistauer.	3- Susanna Rassoul		
- Rockenschaub.	4- Franz Josef.	5- Foregger.	6- Loch-	
-nak.	7- Mock.	8- Schadwesser.	9- Peter Pilz.	10 -
Noricum.	11- Der Standard.	12- Werner Liebhard.	13-	
Heinz Fischer.	14- Eric Nettel.	15- Manfred Weidinger.	16-	
Marc Kravetz.	17- Stojan.	18- Am Stephansdm.	19-Manfred-	
Matzka.	20- Arbeitr Zeitung.			

بالای صفحه